

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 29233/2023
01.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зорица Ђоковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Иван Ђаловић, адвокат из ..., ради издржавања супружника, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 180/23 од 01.06.2023. године, у седници одржаној 01.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 180/23 од 01.06.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 180/23 од 01.06.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П2 235/22 од 14.12.2022. године, којом је обавезан тужени да на име издржавања тужиље плаћа месечно 20% од нето зараде коју остварује у ЈКП „ВВ“ у ... до 10. у месецу за текући месец, почев од 01.11.2019. године, до 16.09.2021. године, а од 17.09.2021. године, па убудуће док за то постоје законски разлози, износ од 6.000,00 динара месечно до 10. у месецу за текући месец, с тим што је доспеле неисплаћене износе издржавања дужан да плати одједном у року од 15 дана од дана пријема пресуде и обавезан је да тужиљи накнади трошкове спора од 72.500,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП, („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23, у даљем тексту: ЗПП), у вези чланова 202. и

208. Породичног закона („Сл. гласник РС“, бр.18/2005 и 6/2015), па је оценио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила и тужени су 25.11.2000. године закључили брак, који је разведен правноснажном пресудом од 07.11.2019. године. У току брака су добили једно дете, сада пунолетну ћерку ГГ, рођену ...2000. године. Странке од октобра месеца 2019. године не живе заједно, тужени је до 27.11.2021. године наставио да живи са ћерком парничних странака у породичној кући, у којој је раније породица водила заједнички живот. Поводом те куће, тужени је водио спор против тужиле и њихове ћерке ГГ, тражећи њихово иселење, и тврдећи да је та кућа његово ванкњижно власништво. У време подношења тужбе у октобру месецу 2019. године, тужила се из породичне куће преселила у помоћну просторију која се налази у истом дворишту, која је безусловна за живот, саграђена од дрвета, састоји се од само једне просторије, без купатила, без воде, па је тужила користила купатило које се налази у породичној кући. Током спора тужени се из куће иселио, у кући је остала ћерка парничних странака ГГ, па се затим тужена уселила у породичну кућу и за њу плаћа комуналије и набавља дрва за огрев. Тужени од иселења из породичне куће живи као подстанар. Тужила је 1958. годиште, има завршену основну школу, до 2008. године је радила у ЈКП „ВВ“ ..., када је проглашена за технолошки вишак и од тада је била домаћица, бринула се о породици, заједничкој ћерки странака, повремено је радила физичке послове – чишћење кућа и радови око цвећа и брања поврћа, дневно око 5, 6 сати, али не више од 10 дана месечно и то периодично, била је на евиденцији незапослених лица и остваривала право на једнократну новчану помоћ од Центра за социјални рад због тешке материјалне ситуације у износима од 4.000,00 до 8.000,00 динара. У току поступка, почев од 16.09.2021. године, тужила је остварила право на пензију у најнижем износу од 16.004,68 динара, а у време доношења првостепене пресуде њена пензија је била 17.000,00 динара. Нема непокретне имовине.

Тужени је 1962. годиште, стално је запослен у ЈКП „ВВ“ ... има просечну месечну зараду од 47.000,00 динара, повремено поред редовне зараде коју остварује има додатне приходе, тако што се ангажује на уређењу живица и дворишта, на који начин може да заради до 2000 динара дневно, а ангажован је 10 дана месечно. Из налаза и мишљења судског вештака медицине рада др Добривоја Дражевића, који је дат на основу медицинске документације парничних странака и телефонског интервјуа са њима, произлази да ни тужила ни тужени, због година и обољења које имају, нису способни за тешке и средње тешке физичке послове, а способни су за лаке физичке послове. Имајући у виду потребе парничних странака у погледу издржавања, њихове приходе као и могућности да стичу зараду, нижестепени судови су оценили да су се у овом случају стекли услови из члана 151. став 1. и 3. за остварење тужилиног права на супружанско издржавање, а затим су применом мерила и критеријума из чланова 160. и 162. Породичног закона, оценили да тужили која је до 16.09.2021. године била без сталних прихода, док је тужени у том периоду остваривао зараду у износима од преко 40.000,00 динара припада право на издржавање од туженог за период од подношења тужбе до наведеног датума, у висини од 20% од туженикове зараде. Тужила је 16.09.2021. године остварила право на пензију која у време пресуђења износи 17.000,00 динара, што није довољно за њено издржавање, због чега је тужени за период почев од тог датума па убудуће обавезан да тужилином издржавању допринеси износом од 6.000,00 динара месечно, јер плаћањем тог износа тужени неће угрозити своју егзистенцију а у оквиру својих могућности ће допринети издржавању тужиле која

нема довољно средстава за издржавање, те су нижестепени судови оценили да оваква обавеза не представља за туженог очигледну неправду.

По оцени Врховног суда, супротно наводима ревизије, становиште нижестепених суда о обавези туженог да доприноси издржавању тужиле, засновано је на правилној примени материјалног права. Одредбом члана 151. став 1. Породичног закона, прописано је да супружник који нема довољно средстава за издржавање, а неспособан је за рад или је незапослен, има право на издржавање од другог супружника сразмерно његовим могућностима, с тим што је одредбом става 3. истог члана прописано да супружник нема право на издржавање ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за другог супружника. Критеријуми за одређивање издржавања прописани су чланом 160. Породичног закона, према коме се издржавање одређује према потребама повериоца издржавања и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1.). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.), док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавеза да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3). Утврђене чињенице указују да је тужилца до остваривања права на пензију 16.09.2021. године, имала само приходе које је остваривала од повремених радова по кућама и на пољопривредним имањима, те повремене једнократне новчане помоћи од Центра за социјални рад. Тужилца је од 16.09.2021. године остварила право на пензију која сада износи 17.000,00 динара, што је по правилној оцени нижестепених суда недовољно за њено издржавање. Тужилца је у годинама и због здравствених тегоба може да обавља само лакше послове, тако да ни у периоду од момента подношења тужбе, као ни касније када је остварила право на пензију, не може да се додатно ангажује ради остваривања зараде, поготово што има завршену само основну школу, тако да додатну зараду може да оствари само обављањем физичких послова. Од момента остварења права на пензију тужилина материјална ситуација се поправила, али износ од 17.000,00 динара који по том основу остварује, по правилној оцени нижестепених суда није довољан за њено издржавање. С друге стране, тужени је млађи од тужиле, у сталном је радном односу и зарађује преко 47.000,00 динара месечно. Иако је и он због болести способан да обавља само лакше послове, из изведених доказа на несумњив начин произлази да остварује додатну зараду, тако што уређује живе ограде и вртове, тиме се ван свог редовног посла бави по десетак дана месечно и зарађује по 2.000,00 динара дневно, чиме остварује приход довољан за своје издржавање и има могућности да допринесе и тужилином издржавању а досуђеним износима на име супружанског издржавања не угрожава се егзистенција туженог нити је таква одлука очигледно неправична по туженог.

Наводи ревизије односе се посредно или непосредно на чињенично стање које по мишљењу туженог није правилно или потпуно утврђено у спроведеном поступку. Међутим, ови наводи нису дозвољени ревизијски разлози по одредбама члана 407. став 2, нити у смислу члана 403. став 2. ЗПП јер побијаном пресудом потврђена првостепена пресуда. Чињенични наводи ревизије не доводе у сумњу правилност примењеног материјалног права садржаног у одредбама Породичног закона, које су нижестепени судови правилно применили, оценивши да прихватање тужилиног захтева за супружанско издржавање не представља неправду за туженог, док се осталим наводима ревизије понављају жалбени наводи које је другостепени суд већ правилно оценио, па они неће бити посебно образлагани.

На основу изложеног, применом одредаба члана 414. ЗПП, донета је одлука као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић